

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI (NR 194)

z dnia 24 czerwca 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (nr 194)

24 czerwca 2014 r.

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi, obradująca pod przewodnictwem posła **Artura Dunina (PO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (druk nr 2445) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 2495) w zakresie:

- 1) części budżetowej 32 – Rolnictwo
 - a) dochody i wydatki,
 - b) dotacje podmiotowe, celowe i przedmiotowe,
 - c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
 - d) środki europejskie na współfinansowanie projektów,
 - e) programy wieloletnie;
- 2) części budżetowej 33 – Rozwój wsi
 - a) dochody i wydatki,
 - b) dotacje podmiotowe i celowe,
 - c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
 - d) środki europejskie na współfinansowanie projektów;
- 3) części budżetowej 35 – Rynki rolne
 - a) dochody i wydatki,
 - b) dotacje podmiotowe i celowe,
 - c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
 - d) środki europejskie na współfinansowanie projektów;
- 4) części budżetowej 62 – Rybołówstwo
 - a) dochody i wydatki,
 - b) dotacje celowe,
 - c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
 - d) środki europejskie na współfinansowanie projektów,
 - e) program wieloletni;
- 5) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 7, 8, 12, 27, 32, 35, 50, 51, 62 i 70;
- 6) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
 - a) 010 – Rolnictwo i łowiectwo – dochody i wydatki, dotacje podmiotowe i celowe, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, środki europejskie na współfinansowanie projektów, zadania z zakresu administracji rządowej, dotacje podmiotowe;

b) 050 – Rybołówstwo i rybactwo – dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

7) agencji wykonawczych:

a) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – dotacje podmiotowe,

b) Agencja Rynku Rolnego – dotacje podmiotowe,

c) Agencja Nieruchomości Rolnych,

d) Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa,

e) Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych – dotacje podmiotowe;

8) państwowych osób prawnych:

a) Polski Klub Wyścigów Konnych,

b) Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie.

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2013 r. (druk nr 2496) w zakresie Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W posiedzeniu udział wzięli: **Kazimierz Plocke** sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Bogdan Dombrowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji wraz ze współpracownikami, **Elżbieta Milewska** zastępca dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej i Rolnictwa Ministerstwa Finansów, **Wioletta Brudzińska** radca ministra w MF, **Waldemar Wojnicz** dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Radosław Szatkowski** prezes Agencji Rynku Rolnego wraz ze współpracownikami, **Jarosław Wojtowicz** zastępca prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wraz ze współpracownikami, **Agnieszka Myśliwiec** dyrektor Biura Finansowo-Księgowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, **Barbara Szubert** główny księgowy KRUS, **Ryszard Brzezik** dyrektor Zespołu Finansowego Biura Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych, **Stanisław Przystalski** zastępca dyrektora ds. administracyjno-ekonomicznych Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych COBORU, **Małgorzata Ramatowska** starszy specjalista w Biurze Krajowej Rady Izb Rolniczych, **Feliks Klimczak** prezes Klubu Wyścigów Konnych oraz stały doradca Komisji **prof. Andrzej Kowalski**.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Karpińska-Brzost**, **Agnieszka Jasińska** i **Andrzej Kniaziowski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dzień dobry państwu. Witam serdecznie na posiedzeniu naszej Komisji, bardzo nisko się kłaniam. Witam wszystkie parlamentarzystki i parlamentarzystów. Rozpoczynamy posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Porządek dzienny państwo otrzymali. Czy są jakieś uwagi do porządku dziennego? Nie widzę. W takim razie przystępujemy do realizacji porządku dziennego.

Panie ministrze, chciałbym zaproponować, abyśmy omawiali kolejno poszczególne części budżetowe – tak, żeby później można było również napisać opinię. Oddaję głos panu ministrowi.

Część budżetowa 32 – Rolnictwo. Bardzo proszę o krótkie zreferowanie sprawy.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke:

Dziękuję, panie przewodniczący. Mam jeszcze prośbę i pytanie do Komisji – czy można ewentualnie przedstawić całość? Nie tylko część 32, ale także część 33, 35 i 62 – wszystkie części łącznie?

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Panie ministrze, ale mam wielką prośbę, żeby zrobić to w taki sposób, aby poszczególne części były oddzielone – tak, by łatwiej było napisać protokół. Ewentualnie jest to później ułatwienie dla parlamentarzystów, gdy będziemy przyjmować wszystkie części. Dobrze? O to bym prosił.

Sekretarz stanu w MRiRW Kazimierz Plocke:

Panie przewodniczący, tak jest skonstruowane to sprawozdanie, więc nie ma problemu.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

To bardzo bym prosił. Oddaję panu głos.

Sekretarz stanu w MRiRW Kazimierz Plocke:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Składałam sprawozdanie z wykonania budżetu ministra rolnictwa i rozwoju wsi za 2013 r. W roku 2013 ze środków budżetu krajowego w częściach budżetowych, będących w dyspozycji ministra rolnictwa i rozwoju wsi, wydatkowanych zostało 8.243.700 tys. zł, to jest 96,4% planu po zmianach.

Przedstawia się to następująco w poszczególnych częściach:

- 1) część 32 – Rolnictwo: 877.700 tys. zł, tj. 96,3% planu;
- 2) część 33 – Rozwój wsi: 6.695.345 tys. zł, tj. 96,4% planu;
- 3) część 35 – Rynki rolne: 420.800 tys. zł, tj. 96,6% planu;
- 4) część 62 – Rybołówstwo: 249.700 tys. zł, co stanowi 97,1% planu.

Powyższe wydatki zostały uzupełnione środkami z budżetów wojewodów w kwocie 2.774.200 tys. zł, a także środkami z budżetu unijnego, wydatkowanymi w 2013 r. w łącznej kwocie 22.900.000 tys. zł. Środki były przeznaczone na finansowanie dopłat bezpośrednich oraz programów i mechanizmów unijnych. Jak to się przedstawia w poszczególnych programach? Otóż:

– Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 to kwota 13.800.000 tys. zł;

– Program Operacyjny Ryby na lata 2007 – 2013 to 578.000 tys. zł;

– Wspólna Polityka Rolna, dopłaty bezpośrednie i inne płatności – 7.997.000 tys. zł;

– WPR, interwencja na rynku rolnym – 405.000 tys. zł;

– Program Operacyjny Kapitał Ludzki – 3900 tys. zł;

– Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – 170.500 tys. zł.

Łącznie jest to kwota 22.900.000 tys. zł.

Wydatki z budżetu środków europejskich oraz wydatki z budżetu krajowego, zrealizowane w częściach budżetowych, będących w dyspozycji ministra rolnictwa i rozwoju wsi oraz w zakresie dyspozycji wojewodów w zakresie rolnictwa i rybołówstwa, łącznie wynosiły 50.900.000 tys. zł. Do tego jeszcze dołączyć chcielibyśmy pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie 472.000 tys. zł i wydatki na Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w kwocie 16.400.000 tys. zł. Przypomnę, że w 2012 r. te wydatki kształtowały się na poziomie 47.200.000 tys. zł.

Przechodzę do omówienia części 32 – Rolnictwo w zakresie dochodów i wydatków. Dochody w części 32 zaplanowano w kwocie 30.700 tys. zł i zostały zrealizowane w kwocie 41.700 tys. zł, tj. prawie o 36% więcej niż wynikało z planu. Na to składały się przede wszystkim dochody uzyskane z opłat, związanych z rejestracją środków ochrony roślin, wpłaty za dokonanie oceny czystości tożsamości odmianowej, opłaty za zezwolenia za przewóz zwierząt z krajów spoza Unii Europejskiej, opłaty za badania laboratoryjne dokonywane przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa, opłaty za najem i dzierżawę składników majątkowych Skarbu Państwa oraz zwrot środków z Komisji Europejskiej za bilety lotnicze.

Wydatki. W planie po zmianach na 2013 r. w części 32 wydatki określono na kwotę 911.200 tys. zł. Realizacja nastąpiła w kwocie 877.700 tys. zł, co stanowi 96,3% planu. W tej części budżetowej finansowane są jednostki budżetowe oraz zadania, finansowane w formie dotacji przedmiotowych na postęp biologiczny, rolnictwo ekologiczne, ochronę roślin i dziewięć programów wieloletnich. Niepełne wykorzystanie spowodowane było

głównie niewykorzystaniem w całości zaplanowanych wydatków na dopłatę do składek na ubezpieczenie roślin i zwierząt gospodarskich oraz na programy wieloletnie.

Dotacje podmiotowe i celowe. Dotacje podmiotowe udzielone były w 2013 r. w łącznej kwocie 15.107 tys. zł, w tym dla Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych jako agencji wykonawczej – dotacja w kwocie 9300 tys. zł.

Dla instytucji kultury na realizację zadań ustawowych przeznaczono:

- dla Centralnej Biblioteki Rolniczej w Warszawie – 4100 tys. zł;
- dla Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie -1250 tys. zł;
- dla Muzeum w Łowiczu – 35 tys. zł;
- dla Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie – 95 tys. zł;
- dla Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach – 160 tys. zł.

Dotacje celowe w 2013 r. wykorzystano w łącznej kwocie 331.900 tys. zł z przeznaczeniem po pierwsze na dopłatę do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich dla instytucji ubezpieczeniowych w kwocie 164.400 tys. zł.

Na realizację zadań państwa w zakresie badania i rejestracji odmian roślin oraz dla porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego i ochrony prawnej odmian roślin już w Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych jako agencji wykonawczej – kwota 19.000 tys. zł.

Na realizację dziewięciu programów wieloletnich, dotyczących rolnictwa i gospodarki żywnościowej, na zadania prowadzone przez instytuty naukowo-badawcze i inne jednostki – dotacje w kwocie 87.200 tys. zł.

Środki systemu zbierania i wykorzystywania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych na potrzeby farm – kwota 36.700 tys. zł.

System monitoringu suszy w Polsce – kwota 1600 tys. zł.

Dotacja na realizację zadań laboratoriów referencyjnych przez Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach, Instytut Ochrony Roślin w Poznaniu, Instytut Zootechniki w Balicach – w kwocie 15.600 tys. zł.

Na realizację zadań przez Instytut Przyrodniczo-Technologiczny w Falentach, tworzenie systemów infrastruktury przestrzennej – 1300 tys. zł.

Zakupy inwestycyjne instytutów badawczych – 2000 tys. zł.

Prowadzenie, utrzymanie i modernizacja Centralnej Bazy Danych Koniowatych, zleconych Polskiemu Związkowi Hodowców Koni – 104 tys. zł.

Na realizację zadań ministra rolnictwa i rozwoju wsi zleconych fundacji FAPA, czyli na wykonywanie zadań instytucji zarządzającej w zakresie wdrażania działania szkolenia zawodowego dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie – dotacja w kwocie 585 tys. zł. Realizacja zadań po zakończeniu wdrażania działań finansowanych ze środków sekcji reorientacji w zakresie szkoleń – to jest dotacja 39 tys. zł.

Kompleksowe wsparcie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie polityki rolnej i rozwoju, upowszechniania informacji z zakresu funkcjonowania Unii Europejskiej w ramach współpracy z OECD – dotacja w kwocie 2400 tys. zł.

Wsparcie organizacji rolniczych w ponadnarodowych i międzynarodowych organizacjach rolników w kwocie 3900 tys. zł.

A także wsparto realizację zadań oświatowych poprzez wdrażanie przez fundacje i stowarzyszenia ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – kwota 380 tys. zł. Również była dotacja dla zadań, realizowanych przez powiat na podstawie porozumień w zakresie prowadzenia szkół ponadgimnazjalnych – to jest kwota 297 tys. zł.

Zatrudnienie w części 32 w roku 2013 wyniosło 3635 osób. Łączne wydatki na wynagrodzenia to 197.203 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wynosi 4521 zł. To tyle, jeśli chodzi o opisanie części 32.

Panie przewodniczy, przechodzę do części 33 – Rozwój wsi. W tej części dochody zostały zrealizowane w kwocie 1.879.000 tys. zł, co stanowi 101,5% dochodów planowanych. Były to przede wszystkim wpływy z tytułu wpłaty do budżetu państwa za rok 2012 Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz realizacji płatności zaliczkowych w 2013 r. Ponadto dochody realizowała Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnic-

stwa, w tym głównie z tytułu odzyskanych środków wraz z należnymi odsetkami od beneficjentów programów finansowanych lub współfinansowanych środkami unijnymi.

Wydatki. W planie po zmianach na 2013 r. w części 33 – Rozwój wsi wydatki zostały zrealizowane na poziomie 6.695.300 tys. zł. Wydatki w tej części przeznaczone były głównie na dotację podmiotową i celową dla ARiMR w kwocie 1.664.000 tys. zł, przeznaczoną na działalność statutową.

Po drugie wydatki przeznaczono na finansowanie projektów z udziałem środków UE w kwocie 5.005.000 tys. zł, z tego na:

- uzupełniające płatności obszarowe – 2.400.000 tys. zł;
- przejściowe płatności z tytułu owoców miękkich – 33.200 tys. zł;
- pomoc dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw na wstępne pozwolenia – 593.000 tys. zł;
- współfinansowanie PROW na lata 2007 – 2013 w kwocie 1.883.000 tys. zł;
- pomoc techniczna w ramach PROW – 27.200 tys. mln zł.

Dotacja podmiotowa dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na realizację zadań to kwota 1.568.000 tys. zł. Z tej kwoty po pierwsze przeznaczyliśmy środki na dopłaty do oprocentowania inwestycyjnych kredytów bankowych, kredytów bankowych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód. Po drugie – na realizację udzielonych poręczeń i gwarancji. Po trzecie – na finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku: bydło, owce, kozy, świny lub konie. Także przeznaczono środki na finansowanie zalesienia gruntów rolnych.

Dotacje celowe w łącznej kwocie 5.113.000 tys. zł przeznaczono na:

- działalność statutową Centrum Doradztwa Rolniczego, w tym na wydatki majątkowe – w kwocie 11.720 tys. zł;
- realizację zakupów inwestycyjnych ARiMR – w kwocie 80.400 tys. zł;
- realizację WPR – w kwocie 3.095.000 tys. zł;
- realizację PROW na lata 2007 – 2013 – w kwocie 1.883.000 tys. zł;
- współfinansowanie i finansowanie pomocy technicznej PROW na lata 2007 – 2013 i PO RYBY na lata 2007 – 2013 – w kwocie 27.200 tys. zł.
- finansowanie pomocy dla poszkodowanych w 2012 r. przez złe skutki przezimowania gospodarstw rolnych – w kwocie 65 tys. zł
- na sfinansowanie pomocy dla poszkodowanych w 2013 r. przez powódź, huragan, grad, deszcz nawalny – w kwocie 15.000 tys. zł.

Przeciętne zatrudnienie w części 33 – Rozwój wsi w 2013 r. wyniosło 102 osoby – bez ARiMR i Centrum Doradztwa Rolniczego. Łączne wydatki na wynagrodzenia bez ARiMR i CDR wyniosły 9309 tys. zł, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto dla jednego zatrudnionego w pełnym wymiarze wyniosło 7605 zł. To tyle, jeśli chodzi o część dotyczącą opisaną spraw, związanych z rozwojem wsi, czyli część budżetową 33.

Część 35 – Rynki rolne. Dochody w tej części osiągnięto na poziomie 192.100 tys. zł i były wyższe prawie o 26% w stosunku do planu. Uzyskane dochody od Agencji Rynku Rolnego pochodziły przede wszystkim z tytułu opłat dodatkowych za przekroczenie kwot mleka, przyjętych zabezpieczeń mechanizmów rynkowych, wpłat za rejestrację nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych.

Wydatki w planie po zmianach w części 35 – Rynki rolne zostały określone na poziomie 435.400 tys. zł. Zostały zrealizowane w kwocie 420.800 tys. zł, tj. wykonano prawie 97% planu. W tej części budżetowej ARR zrealizowała wydatki w wysokości 391.700 tys. zł planu po zmianach i te środki zostały przeznaczone po pierwsze na finansowanie zadań statutowych Agencji w łącznej kwocie 326.400 tys. zł.

Na współfinansowanie projektów i programów z udziałem UE przeznaczono 65.300 tys. zł. Te środki były szczegółowo rozliczone po pierwsze na:

- finansowanie podatku VAT – prawie 28.000 tys. zł;
- współfinansowanie Programu Poprawy Produkcji i Wprowadzania do Obrotu Produktów Pszczelarskich – 9500 tys. zł;
- współfinansowanie programów informacyjnych i promocyjnych – 14.100 tys. zł;

- „Owoce w szkole” – 13.300 tys. zł;
- pomoc techniczna na realizację PROW na lata 2007 – 2013 – 375 tys. zł.

Dotacja podmiotowa dla Agencji Rynku Rolnego na realizację zadań w kwocie 323.600 tys. zł została przeznaczona na wydatki administracyjne, związane z funkcjonowaniem ARR. Po drugie, środki przeznaczono na wydatki na funkcjonowanie mechanizmów krajowych, w tym na wsparcie finansowe z tytułu dopłat do materiału siewnego – 86.300 tys. zł, dopłaty do „Szkłanki mleka” – 106.200 tys. zł. Na promocję produktów rolnych przeznaczono 1995 tys. zł.

Dotacje celowe dla ARR przeznaczono na realizację zadań w ramach WPR w kwocie 64.900 tys. zł, realizację pomocy technicznej w ramach PROW na lata 2007 – 2013 oraz podatek VAT – w kwocie 459 tys. zł. Realizacja inwestycji i zakupów inwestycyjnych – 2700 tys. zł.

Przeciętne zatrudnienie w części 35 wyniosło 259 osób bez Agencji Rynku Rolnego. Łączne wydatki na wynagrodzenia to 16.300 tys. zł. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 5262 zł.

Przechodzę do omówienia części 62 – Rybołówstwo. Dochody w tej części zaplanowano na poziomie 6648 tys. zł, przy planie 353 tys. zł. Ten plan został przekroczony. Te dodatkowe dochody pochodzą ze zwrotów dotacji z tytułów realizacji PO RYBY i kar za naruszenie przepisów ustawy o rybołówstwie, a także z odsetek bankowych.

Wydatki w części 62 określono na poziomie 257.000 tys. zł. Zrealizowano je na poziomie 249.700 tys. zł. Wydatki były przeznaczone na sfinansowanie wydatków jednostek budżetowych, realizację PO RYBY na lata 2007 – 2013 oraz na realizację zadań z zakresu rybołówstwa i rybactwa, w tym na realizację Wieloletniego Programu Zbierania Danych Rybackich.

Dotacje celowe w części 62 wykorzystano w kwocie 206.500 tys. zł na:

- realizację PO RYBY na lata 2007 – 2013 w kwocie 205.700 tys. zł;
- Wieloletni Program Zbierania Danych Rybackich na lata 2007 – 2013 w kwocie 4028 tys. zł;
- wykonywanie zadań instytucji zarządzającej dla V osi priorytetowej – Pomoc techniczna na lata 2007 – 2013 w kwocie 473 tys. zł.

Zatrudnienie w części 62 w 2013 r. wyniosło 207 osób. Łączne wydatki na wynagrodzenia to 15.100 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 6083 zł.

Przechodzę do omówienia części 85 – Budżety wojewodów. Dochody jednostek budżetowych w tej części stanowiły 297.000 tys. zł, co stanowi 97,2% planu. Główną pozycję dochodów stanowią dochody powiatowych inspektoratów weterynarii za czynności urzędowe, wykonywane z zakresu nadzoru weterynaryjnego oraz opłaty melioracyjne, wnoszone przez rolników indywidualnych z tytułu partycypacji w kosztach związanych z wykonywaniem urządzeń melioracji wodnych.

Dochody w zakresie działu Rybołówstwo i rybactwo w ramach budżetów wojewodów wyniosły 50 tys. zł, co stanowi 167% planu. Główną pozycję dochodów stanowiły wpływy ze zwrotów dotacji.

Jak natomiast wyglądała sytuacja w zakresie wydatków? W zakresie wydatków budżetów wojewodów w dziale Rolnictwo i łowiectwo w 2013 r. wydatki zrealizowano na poziomie 2.742.000 tys. zł, to jest 96% budżetu po zmianach. Wydatki bieżące w kwocie 2.217.000 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie działalności statutowej państwowych jednostek budżetowych i wydatków na zadania budżetowe z zakresu rolnictwa.

W ramach budżetów wojewodów wydatki w zakresie działu Rybołówstwo i rybactwo zostały zrealizowane w kwocie 31.654 tys. zł i to jest prawie 95% planu po zmianach. Wydatki bieżące zostały przeznaczone głównie na sfinansowanie kosztów funkcjonowania Państwowej Straży Rybackiej, realizującej zadania wynikające z ustawy o rybactwie śródlądowym w zakresie kontroli dokumentów upoważniających do połowu ryb i wprowadzania ich do obrotu.

Przerwa techniczna, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MRiRW Kazimierz Płocke:

Przechodzę do omówienia części 83 – Rezerwy celowe. Minister rolnictwa i rozwoju wsi dysponował w 2013 r. następującymi rezerwami celowymi. Rezerwa z pozycji 7 – dopłaty do paliwa rolniczego w kwocie 720.000 tys. zł; rezerwa została wykorzystana w 100%.

Finansowanie WPR i Wspólnej Polityki Rybackiej – z zaplanowanej kwoty 2.606.900 tys. zł na finansowanie lub współfinansowanie programów unijnych uruchomiono 2.582.000 tys. zł.

W pozycji 12 – zwalczanie chorób zakaźnych – z zaplanowanej kwoty 254.600 tys. zł wykorzystano 254.500 tys. zł.

Z pozycji 16 – zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa – na uzupełnienie dopłat do paliwa rolniczego uruchomiono kwotę 37.000 tys. zł.

Z pozycji 35 – ubezpieczenie upraw rolnych i zwierząt gospodarskich – uruchomiono 100% planowanych środków.

Pozycja 50 – utrzymanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych i wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych dla potrzeb rolnictwa – w tym 16.000 tys. zł dla spółek wodnych na realizację zadań z zakresu utrzymania melioracji wodnych szczegółowych – wykorzystano środki w 100%. Także informuję Wysoką Komisję, że wykorzystaliśmy w 100% rezerwę celową na melioracje w kwocie 210.000 tys. zł.

Pozycja 98 – finansowanie programów z budżetu środków europejskich. Rezerwa w kwocie 11.200.000 tys. zł przy planowanej kwocie 12.100.000 tys. zł.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. To wszystko jeżeli chodzi o sprawozdanie z realizacji wydatków budżetu, którego dysponentem był minister rolnictwa i rozwoju wsi w 2013 r. Zatem wnoszę do Wysokiej Komisji o przyjęcie sprawozdania z wykonania budżetu za 2013 r. Dziękuję za uwagę, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo serdecznie dziękuję, panie ministrze. Otwieram dyskusję. Jeżeli będą głosy w dyskusji, to bardzo bym prosił o trzymanie się tego, o czym mówiłem wcześniej, czyli poszczególnych części budżetowych. Czy są jakieś uwagi, pytania do części budżetowej 32? Bardzo proszę.

NIK chce zabrać głos? Ale NIK jest w drugim punkcie.

Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli Waldemar Wojnicz:

Szanowny panie przewodniczący. Proponowałbym, żeby zgodnie z dotychczasowym zwyczajem w tej chwili analizę wykonania budżetu państwa przedstawiła również Najwyższa Izba Kontroli. Jeżeli pan przyjmie tę formułę, to prosiłbym ...

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo proszę. Wtedy spada drugi punkt, ale bardzo proszę. Będzie to zamknięcie podsumowania wypowiedzi pana ministra.

Dyrektor departamentu NIK Waldemar Wojnicz:

Nie, nie. Analiza wykonania budżetu państwa jest również w pierwszym punkcie.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu NIK Waldemar Wojnicz:

Dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, jeśli pan pozwoli, to syntetyczną analizę wykonania budżetu państwa w 2013 r. – przede wszystkim w działach, którymi kieruje minister rolnictwa i rozwoju wsi – przedstawi pan dyrektor Grzegorz Brzostek.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Wicedyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi NIK Grzegorz Brzostek:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, panowie prezesi, szanowni państwo. Przedstawiam analizę wykonania budżetu państwa w 2013 r. przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi oraz trzy agencje rolne, będące agencjami wykonawczymi – to jest Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencję Rynku Rolnego i Agencję Nieruchomości Rolnych – a także wykonania wydatków budżetowych na rolnictwo i rybołówstwo przez wojewodów i rozdysponowania rezerw celowych. Chciałbym wskazać, że analiza jest wynikiem przeprowadzonych przez NIK kontroli w tych jednostkach, a także kontroli w Ministerstwie Finansów i we wszystkich urzędach wojewódzkich. Analiza zbiorcza wykonania budżetu państwa w 2013 r., jak również informacje o wynikach wspomnianych wyżej kontroli, zostały przekazane Sejmowi – w tym Wysokiej Komisji.

Kontrola wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich została przeprowadzona zgodnie z ustawą o NIK, obowiązującymi w NIK standardami kontroli oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa i obszarów zagrożonych korupcją. Ze szczegółową metodyką kontroli budżetowej można zapoznać się na stronach internetowych NIK. Adresy tych stron zamieszczone zostały w przypisach do poszczególnych informacji o wykonaniu budżetu państwa.

Wysoka Komisjo. W odniesieniu do systemu sprawozdawczości w MRiRW oraz w trzech wymienionych na wstępie agencjach rolnych, wydaliśmy pozytywną opinię na temat sporządzanych przez te jednostki sprawozdań budżetowych, sprawozdań z wykonania budżetu zadaniowego i sprawozdań z operacji finansowych. Sprawozdania te powstały na podstawie wiarygodnie i rzetelnie prowadzonych ksiąg rachunkowych. Przekazują one prawidłowy i rzetelny obraz przychodów, dochodów, kosztów, wydatków, należności i zobowiązań. Minister rolnictwa i rozwoju wsi rzetelnie sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich w sposób zgodny z ustawą o finansach publicznych. Nie mieliśmy uwag do zakresu prowadzonej kontroli wewnętrznej i audytu w skontrolowanych jednostkach.

Wysoka Komisjo, panie ministrze. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w 2013 r. w częściach, których dysponentem jest minister rolnictwa i rozwoju wsi, to jest w części 32 – Rolnictwo, w części 33 – Rozwój wsi, w części 35 – Rynki rolne oraz w części 62 – Rybołówstwo. NIK nie wnosi istotnych uwag do realizacji budżetu państwa przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi w zakresie planowania i realizacji dochodów i wydatków budżetowych.

Pragniemy jednak zwrócić uwagę na fakt niewykorzystania w 2013 r. znacznych środków finansowych – głównie przez ARiMR – co skutkowało zablokowaniem planowanych wydatków tej jednostki przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi na kwotę 185.000 tys. zł, w tym m.in. 109.000 tys. zł na działalność statutową Agencji i 71.000 tys. zł na pomoc dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w 2013 r., spowodowane powodzią, huraganem, gradem i deszczem nawalnym. Zdaniem NIK, wymaga to zwiększenia nadzoru przez ministra nad planowaniem i wykorzystaniem środków dotacji budżetowych przez agencje płatnicze.

Dochody w częściach nadzorowanych przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi wykonano w kwocie 2.100.000 tys. zł, to jest 105% planu ustalonego w drodze nowelizacji ustawy budżetowej na 2013 r., uzyskując ponad 96.000 tys. zł dochodów powyżej planu. Spowodowane to było głównie uzyskaniem wyższych o 33.000 tys. zł wpływów z tytułu opłat cukrowych, zwrotem dotacji budżetowych przez ARiMR i zwrotem pomocy przez beneficjentów programów unijnych na łączną kwotę 28.500 tys. zł. Także odnotowano wpływ 16.700 tys. zł z tytułu odzyskanej opłaty dodatkowej za przekroczenie w roku kwotowym 2012 – 2013 krajowej kwoty dostaw hurtowych w ramach mechanizmu kwotowania produkcji mleka. Ponad 87% uzyskanych dochodów ogółem, tj. 1.800.000 tys. zł, stanowiła wpłata nadwyżki środków pieniężnych ANR, pochodząca głównie z gospodarowania mieniem Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

W trakcie roku planowane wydatki budżetu środków krajowych w częściach, których dysponentem był minister rolnictwa, zostały zwiększone o kwotę 2.700.000 tys. zł

– do wysokości 8.500.000 tys. zł. Wydatki te na koniec 2013 r. wykonane zostały w 96% i wyniosły 8.200.000 tys. zł.

Plan budżetu środków europejskich został zwiększony o 11.300.000 tys. zł do wysokości 22.500.000 tys. zł i został zrealizowany w 100%. Wydatki obu budżetów w ramach części nadzorowanych przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi wyniosły łącznie 30.800.000 tys. zł, z czego wydatki budżetu krajowego stanowiły 27%, a wydatki budżetu środków europejskich – 73%.

Podobnie jak w ubiegłym roku ponad 90% wszystkich wydatków resortu rolnictwa, czyli środki w wysokości 27.800.000 tys. zł, pochodzące z budżetu krajowego i budżetu środków europejskich, stanowiły wydatki na finansowanie i współfinansowanie programów z udziałem środków UE. Nadal największy udział miały wydatki, dokonywane przez dwie akredytowane agencje płatnicze WPR, to jest ARiMR oraz ARR. W 2013 r. ze środków, których dysponentem był minister rolnictwa i rozwoju wsi, obie agencje w ramach obu budżetów wykorzystały 29.800.000 tys. zł, w tym przede wszystkim na płatności dla beneficjentów Wspólnej Polityki Rolnej i programu wspierającego rybołówstwo i obszary rybackie, a także na działalność statutową.

Wysoka Komisjo. Nie stwierdzono nieprawidłowości przy wykorzystaniu środków z rezerw celowych wydatkowanych w częściach, których dysponentem jest minister rolnictwa i rozwoju wsi. Z uruchomionych przez ministra finansów rezerw w wysokości blisko 14.000.000 tys. zł wydatkowano prawie 100% środków, przeznaczając je w ponad 99% na realizację zadań współfinansowanych ze środków unijnych, a więc na WPR, w tym na PROW 2007 – 2013 oraz program operacyjny w sektorze rybołówstwa.

Ponadto rezerwy wykorzystano m.in. na dopłaty do składek ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich – na ten cel przeznaczono 60.600 tys. zł. Łączne wydatki na ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich wyniosły 164.000 tys. zł, to jest 89,4% planu po zmianach i były wyższe od wydatków w 2012 r. o 2000 tys. zł. Niepełne wykorzystanie środków na ten cel wynikało z niższego niż przewidywano zainteresowania rolników zawieraniem umów. Niższe zainteresowanie było spowodowane m. in. oferowaniem przez zakłady ubezpieczeń w niektórych przypadkach wyższych stawek taryfowych od progów, uprawniających do uzyskania dopłat. Pomimo tego w 2013 r. zakłady ubezpieczeń zawarły ponad 151 tys. umów ubezpieczenia, to jest o ponad 11% więcej niż w 2012 r.

Na działania związane z ochroną środowiska, polegające w szczególności na termomodernizacji budynków jednostek podległych ministrowi rolnictwa i rozwoju wsi, przeznaczono kwotę 11.400 tys. zł.

Na dopłaty do paliwa rolniczego przekazano gminom 757.000 tys. zł. NIK badając wydatkowanie środków na dopłaty w przypadku trzech województw, tj. pomorskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego, stwierdziła nieprawidłowości polegające na nierzetelnym prowadzeniu postępowań w sprawie zwrotu producentom rolnym części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego.

Wysoka Komisjo. Analiza budżetów wojewodów w zakresie działów Rolnictwo i łowiectwo oraz Rybołówstwo i rybactwo została przedstawiona w szesnastu informacjach o wynikach kontroli, opracowanych dla każdego z województw przez właściwą terytorialnie delegaturę NIK. W toku kontroli badaniu poddano wyłącznie dochody działu Rolnictwo i łowiectwo, gdzie nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości. Nie objęto badaniem dochodów w dziale Rybołówstwo i rybactwo z uwagi na ich znikomy udział w dochodach ogółu budżetu wojewodów.

Dochody działu Rolnictwo i łowiectwo zostały zrealizowane w kwocie 297.000 tys. zł, to jest w ponad 97% kwoty planowanej. Najwyższy udział, bo prawie 84%, stanowiły dochody państwowych jednostek budżetowych, uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych. Zaplanowane wydatki budżetu państwa w dziale Rolnictwo i łowiectwo zostały zrealizowane przez wojewodów w kwocie 2.700.000 tys. zł, to jest 96% planu po zmianach...

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo proszę o zachowanie spokoju.

Wicedyrektor departamentu NIK Grzegorz Brzostek:

... a wydatki środków budżetów europejskich – w wysokości 432.000 tys. zł, to jest 67% planu po zmianach.

W dziale Rolnictwo, analogicznie jak w roku 2012, najniższy stopień realizacji wydatków budżetu państwa odnotowano w rozdziale Prace geodezyjno-urzędzeniowe na potrzeby rolnictwa – 74,2%, a zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt – 80,7%. Stopień wykonania projektów realizowanych w ramach PROW 2007 – 2013 to 85,3%.

Stwierdzone nieprawidłowości w wykonaniu budżetu krajowego wojewodów polegały m.in. na występowaniu do ministra rolnictwa i rozwoju wsi o przyznanie kolejnych środków pomimo niepełnego wykorzystania środków przyznanych w poprzednich transzach – to dotyczy woj. podkarpackiego – oraz przekazywaniu dotacji celowych bez zawarcia umów, to jest z naruszeniem art. 150 ustawy o finansach publicznych; to dotyczy woj. pomorskiego, podlaskiego i świętokrzyskiego.

Niskie wykorzystanie planu wydatków budżetu środków europejskich było spowodowane głównie opóźnieniami w wydaniu decyzji w sprawie przyznania pomocy finansowej na realizację przedsięwzięć z zakresu melioracji wodnych oraz wydłużeniem się postępowań o udzielenie zamówień publicznych na realizację zadań inwestycyjnych, a także przedłużającymi się postępowaniami odwoławczymi w sprawach scalania gruntów.

Wydatki działu Rybołówstwo i rybactwo wyniosły 31.700 tys. zł, to jest 95% planu po zmianach i dotyczyły wyłącznie budżetu krajowego. Wydatki przeznaczone były głównie na finansowanie Państwowej Straży Rybackiej oraz współfinansowanie projektów z udziałem środków UE w ramach programu operacyjnego w sektorze rybołówstwa i rybactwa 2007 – 2013.

Wysoka Komisjo, panowie prezesi. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie w 2013 r. planów finansowych przez ARiMR, ARR i ANR, a także planu Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Pragnę jednak zwrócić uwagę na niewykorzystanie przez ARiMR dotacji budżetowych na działalność statutową i pomoc dla rolników poszkodowanych na skutek klęsk w 2013 r., o czym wspominałem na wstępie. Plany finansowe Agencji zostały wykonane prawidłowo. Zgodnie z przeznaczeniem zostały wykorzystane otrzymane z budżetu środki finansowe. NIK pozytywnie oceniła realizację przez ARiMR i ARR programów współfinansowanych ze środków UE. Zwrócenia uwagi wymaga fakt, że kolejny rok z rzędu w planach finansowych ARiMR i ARR, stanowiących załączniki do ustawy budżetowej, nie ujmuje się zadań na realizację WPR i WPRyb, co narusza zasadę przejrzystości finansów publicznych.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Chciałbym jeszcze wskazać na dwie istotne sprawy, dotyczące finansowania rolnictwa i obszarów wiejskich. Po pierwsze stopień wykorzystania przyznanych środków w ramach siedmioletniej perspektywy finansowej UE 2007 – 2013 jest zadowalający. Biorąc pod uwagę poziom wykorzystania środków na PROW nie widzimy szczególnych zagrożeń dla pełnej realizacji przyznanych limitów. Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r., kwota pomocy, o którą wnioskowali beneficjenci programu oraz kwota wynikająca z zawartych umów i wydanych decyzji, wyniosły odpowiednio 91% i 72% zaplanowanych kwot. Należy zauważyć jednak, że wykorzystanie środków w ramach działań programu było istotnie zróżnicowane. Szczególnie było to widoczne pod względem zrealizowanych płatności, gdzie zwraca uwagę także relatywnie niski poziom wykorzystania środków na oś czwartą LEADER – 47% i na pomoc techniczną – 54%.

Podobne wykorzystanie limitów ma miejsce w zakresie Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013”. Wykonanie limitów pod względem wydanych decyzji lub podpisanych umów na koniec 2013 r. wyniosło 88%, a pod względem zrealizowanych płatności – 75%. Również w przypadku tego programu najniższe wykonanie płatności odnotowano w przypadku osi czwartej „Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rolnictwa” i pomocy technicznej – odpowiednio 57% i 45%.

Oprócz wydatków na te programy w 2013 r. resort rolnictwa przeznaczył na płatności dotyczące systemu wsparcia bezpośredniego i pozostałych mechanizmów WPR łącznie

17.100.000 tys. zł, z tego 16.600.000 tys. zł w ramach płatności realizowanych przez ARiMR i prawie 500.000 tys. zł – przez ARR.

Po drugie, w 2013 r. NIK zakończyła dwie ważne kontrole w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz w Agencji Nieruchomości Rolnych, dotyczące zarządzania należnościami przez te jednostki oraz sprzedaży nieruchomości rolnych przez wybrane oddziały ANR. Wyniki tych kontroli były już przedstawiane Wysokiej Komisji w odrębnych informacjach o wynikach kontroli. Zostały one również zaprezentowane pokrótce w informacjach o wykonaniu budżetu państwa w 2013 r.

W przypadku kontroli zarządzania należnościami przez ARiMR Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła nieprawidłowości, polegające na niepodjęciu działań windykacyjnych lub podjęciu ich z opóźnieniem, przewlekłe prowadzenie spraw windykacyjnych, a także dopuszczenie do przedawnienia należności. Podobnie w ANR stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły odzyskiwania należności, a także stosowania ulg w ich spłacie.

Odnośnie do sprzedaży nieruchomości rolnych przez ANR, Najwyższa Izba Kontroli zwróciła przede wszystkim uwagę na niemonitorowanie przez oddziały Agencji wtórnego rynku obrotu gruntami rolnymi. W efekcie doprowadzało to do sytuacji, że co prawda cudzoziemcy bezpośrednio nie kupowali ziemi od rolników, ale nabywali udziały spółek z kapitałem polskim, które były właścicielami nieruchomości rolnych.

Na zakończenie pragnę poinformować, że w odpowiedziach, udzielonych na wystąpienia pokontrolne, adresaci odnieśli się do zawartych w nich ocen i uwag oraz przedstawili sposoby realizacji wniosków pokontrolnych. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo serdecznie dziękuję. Czy jeszcze ktoś ze strony rządowej chciał coś dodać? Rozumiem, że NIK też już wyczerpał temat...

Dyrektor departamentu NIK Waldemar Wojnicz:

Tak – temat analizy.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Analizy. Dobrze. Dziękuję bardzo.

Otwieram w takim razie dyskusję. Czy są jakieś pytania lub uwagi do części budżetowej 32? Nie widzę. Do części 33? Jest pytanie. Bardzo proszę, panie pośle. Pytania do części 33 – Rozwój wsi. Bardzo proszę.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, zwyczajowo rozpatrywaliśmy wszystkie części łącznie.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Ale, tak jak powiedziałem, prosiłem o to dla czytelności...

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Będzie to na pewno też czytelne.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

... i ułatwienia potem stenogramu oraz zapisu, a także przegłosowania poszczególnych części. Państwo wyraziliście zgodę i bardzo serdecznie za to dziękuję.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Rozpoczynając omawianie i dyskusję na temat realizacji tego budżetu trzeba powiedzieć, że oczywiście sama realizacja budżetu w stosunku do warunków, w jakich wypadło go realizować – czyli w roku 2013, a był to rok nowelizacji budżetu, a więc dodatkowych cięć w wydatkach budżetowych – to i tak w rolnictwie, z małymi wyjątkami, przebiegła w miarę spokojnie.

Natomiast chciałbym zwrócić uwagę na jedną rzecz. Powtarzam to cały czas – można byłoby właściwie skopiować moje wystąpienie – że jest to kolejny rok spadku wydatków na rolnictwo w stosunku do PKB i w stosunku do wszystkich wydatków budżetowych. Pewnie warto by było przedstawić taką analizę, bo znów mamy w stosunku do PKB mniejszy udział wydatków na rolnictwo. Za 2013 r. jest to 0,67% w stosunku do 0,72%

w roku 2012 – ale tak było corocznie, czyli systematycznie spadają wydatki na rolnictwo. Na to chciałbym bardzo mocno zwrócić uwagę, bo później, kiedy się realizuje tak bardzo oszczędny budżet, no to trudno, żeby jeszcze nie zrealizować już i tak bardzo skromnych wydatków. To taka generalna konkluzja.

Jeśli chodzi o szczegóły, no to tutaj już w ocenie NIK padło kilka uwag. Chciałbym przy okazji zadać pytanie ministerstwu. Otóż m.in. jedna z uwag dotyczyła małego wykorzystania środków na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt. Mówimy o tym od wielu lat. Powód jest oczywiście znany wszystkim – to znaczy są to niedoskonałe warunki ubezpieczenia. Praktycznie proponowane przez zakłady ubezpieczeniowe warunki ubezpieczeń dla rolników są zaporowe. Właśnie te zaporowe warunki powodują, że rolnicy nie korzystają z ubezpieczeń. Wydane środki – około 164.000 tys. zł – to są śladowe środki w stosunku do planowanych jeszcze kilka lat temu 400.000 – 500.000 tys. zł. Takie były zamierzenia i założenia. Oczywiście, bez nowelizacji ustawy ten stan się nie poprawi.

Wszyscy oczywiście, którzy spełnili warunki, prawdopodobnie dotacje otrzymali, więc tu do realizacji nie można mieć uwag. Natomiast powtarzam jeszcze raz – kiedy będzie zmiana warunków ubezpieczeń? Było to obiecywane przy nowej perspektywie finansowej. Miało być zarządzanie ryzykiem, z którego miała być przekazana część pieniędzy na dopłatę do ubezpieczeń, aby ubezpieczenia stały się w miarę powszechne i dostępne dla rolników. Jeśli nie podniesiemy wskaźników w tej ustawie, to nic z tego nie będzie. Będziemy coraz mniej planować i jeszcze mniej wydawać. A chyba nie o to chodzi.

W budżecie zadaniowym zaplanowano wskaźnik 42% powierzchni upraw objętych ubezpieczeniem. Zrealizowano 24%, a więc widać, że nawet tak skromne plany w budżecie zadaniowym i tak zostały zrealizowane prawie w połowie. Jeszcze raz postawię pytanie – czy ministerstwo planuje nowelizację tej ustawy?

Następne pytanie, które chciałem zadać: otóż wyczytałem, że biuro administracyjno-budżetowe ma jakieś zobowiązania z tytułu niezapłaconych składek na rzecz organizacji międzynarodowych – 4700 tys. zł. O jakie składki chodzi?

Następna sprawa dotyczy części 33 – Rozwój wsi. Dochodzę już, panie przewodniczący, do tego momentu, co potrzeba. Tutaj wydatki wyniosły 6.695.000 tys. zł, ale to oczywiście są wydatki związane tak naprawdę ze środkami unijnymi i w tym kontekście powinniśmy na ten temat dyskutować. One były niższe o 500.000 tys. zł w stosunku do roku 2012. Myślę, że stan budżetu to spowodował, bowiem była blokada środków finansowych, deklaracja ministra przy nowelizacji budżetu, że będzie budżet zmniejszony o 400.000 tys. zł itd.

Spowodowało to zresztą bardzo kuriozalną sytuację, że ARiMR – znakomicie przygotowana do realizacji dopłat bezpośrednich – tak naprawdę dopłaty bezpośrednie zawiesiła po dziesięciu dniach ich realizacji w grudniu 2013 r.; oczywiście, z powodu braku pieniędzy. Wówczas dyskusja na temat zaliczkowania itd. była trochę śmieszną dyskusją, skoro bez zaliczkowania nie potrafimy przeznaczyć środków finansowych na ten cel. Oczywiście, to jest ta główna przyczyna; zresztą dopłaty bezpośrednie ciągnęły się później bardzo długo w roku 2014 – te dopłaty, które mogły być równie dobrze wypłacone w grudniu 2013 r. Rzecz jasna nie jest to przedmiotem tej analizy.

Jeszcze dwie drobne sprawy. PROW oczywiście w sposób ogólny został zaakceptowany i pozytywnie oceniony przez NIK. Tu się zgadzam, gdyż jak się patrzy na składniki, to one są optymistyczne – biorąc pod uwagę zasadę, że jeszcze mamy dwa lata wydawania tych środków finansowych, więc to jest optymistyczne.

Natomiast dla mnie – ja to już powtarzam po raz któryś – niezwykle niepokojąca jest słaba realizacja w osi LEADER. Nie wiem jeszcze, jak jest w innych województwach, ale w woj. mazowieckim sytuacja jest generalnie fatalna dlatego, że grozi niewykorzystaniem środków w ramach tego działania. Co prawda, nie jest to działanie, które zaważy na całym PROW, no ale są to jednak setki milionów euro, a więc niewykorzystanie środków w granicach 30-40% – a w niektórych województwach taka może być sytuacja – spowoduje wielki kłopot.

To wielki kłopot również dla lokalnych grup działania; przypomnę, że LGD biorą zaliczki, ale tak naprawdę ich utrzymanie pochodzi ze zrealizowanych później wydat-

ków na lokalną strategię rozwoju. Czyli jeśli te wydatki nie zostaną zrealizowane, to tak naprawdę grupy działania będą zmuszane do oddawania pieniędzy, które skonsumowały na swoje utrzymanie. Czy tutaj ministerstwo widzi niebezpieczeństwo i czy temu niebezpieczeństwu próbuje się w jakiś sposób przeciwstawić i zaradzić? Oczywiście, to jest kwota w proporcjach całego PROW może nieznaczająca, ale dla tych konkretnych grup bardzo istotna.

To są chyba najważniejsze rzeczy. Jeszcze chciałem zapytać o jedną kwestię. Były wielkie problemy z realizacją kredytów preferencyjnych w 2013 r.; było to bardzo nieregularne. Wydatki na ten cel zostały zrealizowane w wysokości 640.000 tys. zł i były znacznie, znacznie niższe, aniżeli w latach poprzednich. Jest to zrozumiałe ze względu na to, że stopy procentowe były niższe, a więc te wydatki nie musiały być aż takie duże. Natomiast wydatki i tak były zrealizowane w planie w wysokości mniejszej o 27.000 tys. zł, a w ciągu roku brakowało kredytów preferencyjnych. Tutaj jest generalna uwaga do systemu funkcjonowania – jak się pojawiały linie kredytowe, to po dwóch-trzech tygodniach limity były wygaszane.

Mam jeszcze pytanie. Otóż jest nowa linia kredytowa z tzw. częściową spłatą rat kredytu. Ta linia nie cieszyła się aż taką wielką popularnością; skoro udzielono w 2013 r. 285 kredytów na takich warunkach, to czy jest to celowa działalność? Czy nie lepiej jednak przeznaczyć te środki na tradycyjne linie kredytowe, które do tej pory funkcjonowały? Tradycyjne linie kredytowe cieszyły się i cieszą się dużym powodzeniem, o czym świadczy fakt, że ciągle brakowało limitów.

Ostatnia sprawa dotyczy należności ANR. W ubiegłym roku przy analizie budżetu bardzo mocno żeśmy się nad tym zastanawiali. Niestety, te należności nie spadły, tylko wzrosły. Jakie rozwiązanie problemu należności widzi Agencja? Może to tyle na wstępie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję, panie pośle. Do głosu zgłosił się jeszcze pan poseł Piotr Polak. Rozumiem, że też do części 33.

Poseł Piotr Polak (PiS):

Tak, do części 33.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję. Panie przewodniczący, panie ministrze, Wysoka Komisjo, szanowni państwo. W roku 2013 minister rolnictwa i rozwoju wsi podjął decyzję o blokowaniu wydatków na ogólną kwotę 217.000 tys. zł, w tym właśnie w części 33 na kwotę 185.000 tys. zł. O ile można zrozumieć decyzję o zablokowaniu środków na kwotę ponad 100.000 tys. zł na ARiMR, to trudno jest mi zrozumieć zablokowanie środków w kwocie ponad 70.000 tys. zł na wspieranie rolników poszkodowanych przez różne klęski żywiołowe w różnej formie i postaci. Chciałem zapytać, czym to było spowodowane – czy po prostu nie zbyt rygorystycznymi warunkami, jakie muszą być spełnione, żeby takie wsparcie rolnicy mogli otrzymać? Wiemy, że kryzysowych sytuacji, tych klęsk żywiołowych było w ubiegłym roku bardzo dużo – chociażby gradobicia czy podtopienia, czy inne klęski. Uważam, że te wszystkie środki powinny zostać wykorzystane.

A jeśli już środki zostały zablokowane, to nawiązując do tego kontekstu, o którym mówił pan poseł Kowalczyk – czy nie lepiej by było, gdyby te środki zostały przeznaczone chociażby na wsparcie preferencyjnych linii kredytowych dla rolników? Zapotrzebowanie na preferencyjne linie kredytowe jest rzeczywiście bardzo duże i nie wszyscy rolnicy znajdują wsparcie i możliwość zrealizowania swoich wniosków na właśnie takie kredyty. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję bardzo. Do części 33 jeszcze chciał się odnieść pan poseł Babalski. Tak?

Posel Zbigniew Babalski (PiS):

Nie. Dziękuję bardzo. Chciałbym zabrać głos odnośnie do agencji, ale to chyba na samym końcu, czy tak?

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Tak jest. Tak.

Posel Zbigniew Babalski (PiS):

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dobrze. Dziękuję bardzo. W takim razie przechodzimy do części 35 – Rynki rolne. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie widzę. Przechodzimy do części budżetowej 62 – Rybołówstwo. Też nie widzę chętnych do zabrania głosu.

Posel Zbigniew Babalski (PiS):

Mam pytanie.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo proszę, panie pośle.

Posel Zbigniew Babalski (PiS):

Może to bezpośrednio się nie wiąże, panie przewodniczący, ze sprawozdaniem z realizacji budżetu, ale mam pytanie do pana ministra, odpowiedzialnego w rządzie za rybołówstwo. Jak wygląda obecnie sytuacja, dotycząca rybaków? Dostajemy na skrzynki mailowe – i nie tylko w ten sposób, pocztą również – prośby czy wręcz też alarmujące stanowiska odnośnie do zwijania się tej branży. Na rybaków nakładane są, panie przewodniczący, kilkuset tysięcy kary.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Panie pośle...

Posel Zbigniew Babalski (PiS):

Skończę już.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo proszę.

Posel Zbigniew Babalski (PiS):

Chciałbym, żeby pan minister, powiedzmy, przy okazji swojej obecności, powiedział – bo o tym w ogóle pan minister nie wspomniał – jak ta sytuacja wygląda na dzisiaj. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję bardzo. Faktycznie nie jest to związane z informacją, z przyjęciem sprawozdania i zaopiniowaniem budżetu, ale pan minister słyszał pytanie i na pewno na samym końcu też odniesie się do tej kwestii. Jako prezydium przekazaliśmy pismo w tej sprawie do ministerstwa. Dostaliśmy odpowiedź i ta odpowiedź została przesłana również na państwa skrzynki mailowe.

Część budżetowa 83. Czy są jakieś pytania? Nie widzę.

Część budżetowa 85. Nie widzę pytań.

Budżet agencji wykonawczych. Teraz pan poseł ma możliwość zadania pytania.

Posel Zbigniew Babalski (PiS):

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo proszę.

Posel Zbigniew Babalski (PiS):

Już raz stawiałem tę sprawę, ale dzisiaj korzystam z okazji, gdyż na sali jest chyba wiceprezes ARiMR, jeśli się nie mylę. Jest, o tam jest. Chciałem zapytać o ten audyt, który się odbywał w ARiMR i był przeprowadzony przez urzędników unijnych w kwestii wsparcia producentów owoców miękkich.

Panie ministrze i panie prezesie, Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw, tzw. Unia Owocowa, w swoim stanowisku napisała m.in. coś takiego: „Od kilku miesięcy staramy się bezskutecznie zainteresować ministra rolnictwa sytuacją w podległej mu ARiMR. Wielokrotnie informowaliśmy, że polityka kierownictwa Agencji może już wkrótce doprowadzić do zapaści grup i konieczności zwrotu unijnych środków. Przypomnę, że mówimy o 5.000.000 tys. zł. Konieczność zwrotu tej kwoty obciąży budżet państwa” – dodaje Jolanta Kazimierska. Panie prezesie, tam jest oczywiście szersze to stanowisko. Mówi się też o kontroli przeprowadzonej przez urzędników unijnych. Tytuły, które się pojawiały w różnej prasie, przede wszystkim w prasie branżowej – np. „Unia Owocowa idzie na wojnę z urzędnikami ARiMR” – dają chyba podstawę do tego, żeby jeśli nie dzisiaj, panie ministrze i panie prezesie, to w stosownym czasie członkowie Komisji powinni dostać szczegółową informację, o co naprawdę chodzi.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Panie pośle...

Posel Zbigniew Babalski (PiS):

Już kończę, już kończę. Ponad 7 tys. gospodarstw warzywników zaciągnęło kredyty – i to komercyjne kredyty w wysokości...

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Jeżeli mogę. Przepraszam.

Posel Zbigniew Babalski (PiS):

Ja skończę.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Oczywiście, że dam panu dokończyć. Tyle tylko, że my ten punkt mieliśmy na poprzednim posiedzeniu Komisji.

Posel Zbigniew Babalski (PiS):

Wiem. Mnie nie było, musiałem wyjechać.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Broń Boże nie atakuję pana, że pana nie było. Tylko chciałem powiedzieć, że była informacja, dostaliśmy wszyscy informację na piśmie. Ta odpowiedź padła, więc jeśli mógłbym prosić pana posła – bo to nie jest tak naprawdę związane z wykonaniem budżetu...

Posel Zbigniew Babalski (PiS):

Panie przewodniczący, mam tę informację. Rozmawiałem z przedstawicielami tejże branży i powiedzieli, że ta informacja nie daje im żadnej satysfakcji, ponieważ opieszałość w realizacji programów pomocowych dla tej grupy doprowadziła do tego, że warzywnicy w dużej części w ogóle rezygnują z realizacji tego programu i nie chcą po prostu tych pieniędzy.

Chcę się dowiedzieć, czy jakiegokolwiek konsekwencje w stosunku do urzędników – nie wszystkich przecież, ale do części urzędników – zostały wyciągnięte w związku przede wszystkim z opieszałością, zwlekaniem, przeciąganiem postępowań administracyjnych? Czy z tego tytułu zostały wyciągnięte jakiegokolwiek wnioski? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo serdecznie dziękuję. Przypomnę temat posiedzenia: rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa. Dzisiaj nie został zgłoszony wniosek w sprawach różnych, ale jeżeli chce pan drażnić ten temat, to bardzo proszę. Myślę, że na kolejnym posiedzeniu Sejmu będzie odpowiednia pora, żeby drażnić ten temat – tym bardziej, że z pisma, które dostaliśmy, jasno wynikają terminy pokontrolne i odpowiedzi. Myślę, że wystarczy wczytać się w to pismo i tam również znajdują się pewne informacje. Rozumiem, że mogą nie być satysfakcjonujące.

Posel Zbigniew Babalski (PiS):

Chciałem tylko powiedzieć, że ja nie drażę tego tematu. Nie jestem od tego, żeby drażnić temat. Tylko jeżeli grupa z branży owocowo-warzywnej zwraca się do mnie i to zwraca

się po raz drugi, to w związku z tym, panie przewodniczący, powtarzam – nie musi to być dzisiaj, nie ma w porządku obrad tematu sprawy różne, ale oczekuję jednak głębszej analizy tego, co rzeczywiście się działo, jeśli chodzi o branżę owocowo-warzywną.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Rozumiem. Dziękuję bardzo. Sam pan zwrócił uwagę, panie pośle, że to nie jest tematem dzisiejszego posiedzenia Komisji.

Nie widzę pytań odnośnie do państwowych osób prawnych.

W takim razie, panie ministrze, bardzo proszę o odpowiedzi na pytania zadane przez posłów. Dziękuję bardzo.

Sekretarz stanu w MRiRW Kazimierz Płocke:

Dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Bardzo chciałem podziękować Wysokiej Komisji za ocenę wykonania wydatków budżetowych w części, w której dysponentem był minister rolnictwa i rozwoju wsi w 2013 r., a także za zgłoszone pytania. Chciałem też podziękować byłemu ministrowi, panu ministrowi Kalembie, za to, że w roku 2013 było nam dane realizować tenże budżet, który jest dzisiaj przedmiotem analizy Wysokiej Komisji. Chcę też powiedzieć, że dziękuję Najwyższej Izbie Kontroli za dokładną analizę naszych wydatków. Myślę, że ta wspólna praca właśnie jest efektem ocen, które są przedmiotem analizy Wysokiej Komisji.

Przechodząc do odpowiedzi na pytania, które zostały zgłoszone w tej części, chciałbym wyjaśnić, po pierwsze, sprawy związane z wydatkami w stosunku do wielkości PKB i wydatków na rolnictwo w budżecie państwa. Porównując te wydatki do 2012 r. chcę też zwrócić uwagę na jedną kwestię. Otóż rok 2013 był o tyle specyficznym rokiem, że dokonaliśmy zmian w budżecie państwa i dobrze wszyscy pamiętamy, że te wydatki zostały zmniejszone o prawie 900.000 tys. zł. Natomiast jeżeli chodzi o porównanie wydatków w zakresie wielkości PKB z roku 2012 do PKB z roku 2013, to ten poziom jest taki sam, czyli wynosi 0,7%. Natomiast też zwracam uwagę, że w 2013 r. zwiększyła się wartość PKB liczona w cenach bieżących – do 1.635.700.000 tys. zł. To jest wzrost o 2,5% w stosunku do roku 2012.

Również w 2013 r. zanotowaliśmy większy udział środków europejskich w wydatkach na cały sektor rolny – o prawie 11,3% – co także zostało zauważone przez NIK. A zatem widzimy, że rzeczywiście udział środków unijnych w wydatkach na rolnictwo był w 2013 r. w stosunku do 2012 r. zdecydowanie wyższy.

Natomiast jeżeli chodzi o udział wydatków na rolnictwo w wydatkach w stosunku do budżetu państwa, to w 2013 r. udział ten wyniósł 3,4%, a 3,6% w 2012 r. Tutaj poseł Kowalczyk ma rację. Te wydatki są mniejsze, ale one oczywiście odnoszą się tylko i wyłącznie do jednej kategorii, która też jest miernikiem wydatków na rolnictwo. Jest to też kwestia ocenna i porównawcza, do jakich wskaźników będziemy się odnosić jeżeli chodzi o wydatki na rolnictwo. Tak czy inaczej wiele zaplanowanych zadań, za które odpowiada minister rolnictwa, zostało w 2013 r. wykonanych.

Kilka słów jeżeli chodzi o kwestie dotyczące dwóch projektów ustaw. Pierwsza ustawa – ustawa o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Chcę poinformować, że 30 czerwca odbędzie się sesja uzgodnieniowa w zakresie nowelizacji tejże ustawy. Oczywiście, chcemy w tej ustawie zaproponować określone, bardziej korzystne rozwiązania. Po 30 czerwca będziemy mogli bardziej precyzyjnie odnieść się do tej sprawy i powiedzieć, jakie ostatecznie będą przyjęte uzgodnienia. W każdym razie taka inicjatywa jest podjęta.

A druga inicjatywa, którą podjęliśmy, jest związana z projektem ustawy o ubezpieczeniach ryzyk w rolnictwie. Projekt ustawy w tej chwili jest na etapie rozpatrywania przez komisję programującą prace rządu. Mamy przekonanie, że w niedługim czasie ten projekt zostanie włączony do obiegu legislacyjnego. A zatem będziemy mieli dwie możliwości realizowania lepszego – tak się spodziewamy – systemu ubezpieczeń i ubezpieczeń także od ryzyk w rolnictwie.

Kłopot, który mamy od wielu lat, to jest kłopot 30% wielkości strat – a wielkość strat jest liczona na podstawie unijnych przepisów. Tutaj, praktycznie rzecz biorąc, mimo naszych interwencji i wniosków – które składamy nie tylko do Komisji, ale także

do naszych partnerów-państw członkowskich – nasza postawa nie znajduje zrozumienia, a więc na dzisiaj ten próg 30% strat jest utrzymywany. On jest dość ważną barierą, której nie możemy na dzisiaj pokonać.

Co do realizacji wydatków na udział Polski w organizacjach międzynarodowych, to chcę poinformować, że ta kwota, o której poseł wspomniał, czyli 4700 tys. zł, to w większości dotyczy realizacji wydatków na FAO, czyli na strukturę, która jest ważna dla Polski. Mamy swojego przedstawiciela przy FAO. Będziemy się starali w miarę naszych możliwości zmniejszać również tę kwotę z wydatków bieżących. Nie będzie to pewnie możliwe, żeby nasz dług uregulować w stu procentach, ale będziemy go oczywiście zmniejszać w ramach naszych możliwości finansowych.

Odnosząc się do płatności bezpośrednich chcę zwrócić uwagę na pewną kwestię – i tutaj nie podzielam poglądu pana posła; nie podzielam tego poglądu dlatego, że zaplanowaliśmy w budżecie na 2013 r. wydatki z budżetu krajowego w kwocie 354.000 tys. zł i ta kwota została praktycznie wydatkowana w 100%. Łącznie z budżetowaniem z UE była to kwota 2.000.000 tys. zł, czyli, inaczej mówiąc, w grudniu wypłaciliśmy 2.354.000 tys. zł na płatności bezpośrednie, co stanowiło 16% wydatków ogółem na płatności bezpośrednie – bo tyle zaplanowaliśmy w budżecie. Przypomnę natomiast, że w lutym już wypłaciliśmy ponad 64% ogólnej puli, w marcu ponad 82%, a na dzisiaj jest to ponad 96%. Tak że proces wypłat płatności bezpośrednich przebiegał rytmicznie i zgodnie z przyjętym harmonogramem wydatków.

Co do kwestii związanych z kredytami, to chcę poinformować, że w przypadku kredytów inwestycyjnych udzielonych dla 12.551 beneficjentów-kredytobiorców, dopłaty to prawie 456.000 tys. zł na ogólną kwotę kredytów prawie 3.000.000 tys. zł. Natomiast kredyty kłaskowe dotyczyły prawie 5 tys. kredytobiorców. Dopłaty to prawie 34.000 tys. zł na ogólną kwotę udzielonych kredytów w wysokości prawie 268.000 tys. zł. Również stosowaliśmy zasadę związaną z częściową spłatą kapitału. Przypomnę, że wielkość tych dopłat to prawie 37.000 tys. zł. Natomiast z tej formy skorzystało 285 kredytobiorców. Wydaje się, że ten system ma dobre podstawy i część rolników z tej formy korzysta. W ramach naszych możliwości budżetowych ten system będzie kontynuowany w 2015 r.

Co do kwestii, związanych z finansowym wsparciem grup producentów owoców i warzyw – bo to pytanie wiąże się ze sprawą, o której mówił pan poseł Babalski – to poproszę pana prezesa Wojtowicza, żeby się odniósł do tych zagadnień.

Natomiast jeżeli chodzi o sprawy związane z PROW, o które pytał pan poseł, to chcę poinformować, że w tej chwili – praktycznie co tydzień – analizujemy sytuację związaną z wydatkami z PROW na poszczególne działania. Prezes referuje na bieżąco wszystkie działania, które podejmuje Agencja, tak żeby maksymalnie wykorzystać środki z programów; żeby wykorzystać je w 100% – łącznie z przyjęciem nowych rozwiązań. Chcemy tutaj uzyskać jak najlepszy wynik. Mamy też głębokie przekonanie i pewność, że ta sprawa zostanie również rozstrzygnięta.

Jeżeli chodzi o pomoc dla rolników poszkodowanych przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne, to chcę powiedzieć, że planowaliśmy prawie 90.000 tys. zł na ten cel. Wydatkowaliśmy prawie 15.000 tys. zł. Ponieważ mieliśmy te problemy, o których mówiłem – w zakresie nieprzekraczania progu 30% strat – więc mamy taki wynik, jaki przed chwilą państwu zaprezentowałem.

Sprawy związane z rybołówstwem. Chcę poinformować, że jeszcze w tej perspektywie dokonamy zmian w PO RYBY na lata 2007 – 2013, przesuwając środki z osi trzeciej, czyli z tego wspólnego celu, na oś pierwszą. Jest to kwota 7400 tys. euro. Te środki będą przeznaczone na finansowe wsparcie floty przybrzeżnej za czasowe zawieszenie działalności połowowej. To jest pierwsza kwestia. Druga kwestia – otóż będziemy również chcieli wesprzeć tych rybaków, którzy chcą uczestniczyć w programie sieciowym, a więc zbierania sieci w Bałtyku. Ta koncepcja jest uzgodniona ze sztabem kryzysowym rybołówstwa. Na ten cel na dzisiaj możemy przeznaczyć około 12.000 tys. zł, a więc to będą jeszcze te dodatkowe środki do dyspozycji rybaków.

Natomiast jeżeli chodzi o problem, o którym mówił poseł Babalski, czyli o kwestię nałożenia kar w ramach rozporządzenia 804, to informuję Wysoką Komisję, że na dzisiaj złożono około 40 wniosków armatorów rybackich o skorzystanie z procedury związa-

nej z pomocą *de minimis*. Na dzisiaj rozpatrzyliśmy skutecznie 16 wniosków. Pozostałe wnioski są w tej chwili analizowane pod względem prawnym. Czekamy na pozostałe wnioski z innych terenów Polski. Mamy nadzieję, że w ciągu najbliższych tygodni pozostali armatorzy i pozostali rybacy powinni z tej formy skorzystać. Jest to jedyna forma, która jest dzisiaj na stole, i, tak jak powiedziałem, większość z tej formy pomocy zamierza skorzystać.

Pani dyrektor Szelągowska jeszcze powie dwa zdania, o które prosił pan poseł Polak, w zakresie blokowania wydatków w części 33.

Panie przewodniczący, a teraz chciałbym, żeby pan prezes Wojtowicz odniósł się do kwestii, która dotyczy raportu w zakresie działalności grup producentów owoców i warzyw w Polsce, finansowanych bezpośrednio z budżetu UE. A potem zabrałaby głos pani dyrektor Szelągowska.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Ależ, panie ministrze, tak jak powiedziałem, to pytanie nie wchodzi w zakres sprawozdania, tak?

Sekretarz stanu w MRiRW Kazimierz Płocke:

To będą krótkie trzy zdania.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo proszę.

Zastępca prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Jarosław Wojtowicz:

Bardzo dziękuję. Panie ministrze, panie przewodniczący. Odpowiem króciutko na pytanie pana posła Babalskiego i bardzo chętnie po posiedzeniu Komisji poświęcę na to nieco więcej czasu.

Otóż w przypadku grup producentów owoców i warzyw należy rozróżnić dwie kwestie. Skutki, a właściwie treść audytu unijnego, który rzeczywiście się odbył, jest, według nas, całkowicie sprzeczna zarówno z warunkami akredytacji dla tego działania, jak i z samymi traktatowymi przepisami, wprowadzającymi w UE ten program pomocowy. Po prostu nie zgadzamy się z olbrzymią większością wniosków, jakie audyt nam przedstawił. Dosłownie pojutrze odbędzie się spotkanie bilateralne w Brukseli, na którym będziemy odpierać atak ze strony audytorów. W zasadzie próbujemy odeprzeć go w całości. Oni wysuwają bardzo daleko idące wnioski z bardzo ogólnych postanowień traktatowych, które próbujemy podważyć. Tam m.in. chodzi o badanie spójności handlowej projektu. Myśmy co innego rozumieli pod tym pojęciem na początku i oni nam akredytowali program, a teraz próbują twierdzić, że to znaczy coś innego. Są to techniczne szczegóły.

Druga sprawa. Kwestię wynikającą z audytu należy odróżnić od indywidualnych spraw, które mają poszczególne grupy. Teraz, już pod koniec badania wniosków, zostało jeszcze mniej niż 10% projektów, które mają, niestety, różne problemy do rozwiązania. Trwają postępowania wyjaśniające. To są bardzo duże projekty, często przekraczające 100.000 tys. zł, które wymagają szczegółowego przebadania, ale to są kwestie indywidualne i nie mają nic wspólnego z audytem unijnym. Należy te dwie kwestie odróżnić.

Teraz, jeśli pan minister pozwoli, to odpowiem panu posłowi Kowalczykowi na temat LGD, bo pan poseł o to pytał. Otóż, rzeczywiście, wykonanie w ramach LGD wynosiło ponad 40% pod koniec roku, a teraz jest to już ponad 50%. Natomiast zakontraktowane – czyli to są te podjęte zobowiązania – mamy 98% środków przeznaczonych na funkcjonowanie grup i 87% środków przeznaczonych na projekty, które te grupy wdrażają. Tak że w ramach zobowiązań jesteśmy o wiele bliżej celu. Poza tym grupy wciąż prowadzą nabór, a my to monitorujemy na bieżąco. Grupy twierdzą, że zakontraktują 100% – takie sygnały od nich dochodzą. Natomiast rzeczywiście kasowe wykonanie budziło i nasz niepokój, ale monitorujemy to na co dzień i w ramach zaciągniętych zobowiązań jest o wiele lepiej niż w ramach wykonania kasowego.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Finansów MRiRW Aleksandra Szelałowska:

Dziękuję bardzo. Jeżeli chodzi o blokowanie środków, to wynikało to głównie z tego, że powstały oszczędności w inwestycjach w wyniku przetargów. Jednakże należy uznać, że to jest prawidłowość, jaka pojawia się w wyniku konkurencji firm przystępujących do oferowania towarów i usług – głównie inwestycyjnych – na które są przeprowadzane przetargi. Właściwie główne oszczędności są w ARiMR, która ma największe kwotowo ilości rozpisanych przetargów inwestycyjnych.

Natomiast jeżeli chodzi o niewykonanie wydatków na realizację zadania dotyczącego pomocy w przypadku klęsk, o czym już mówił pan minister, to zrealizowaliśmy wszystkie, absolutnie wszystkie wnioski, które zostały przedłożone przez rolników. Tam zachodziła pewna podwójna kontrola, dlatego że jeżeli rolnicy występowali z wnioskami o pomoc z powodu uszkodzeń w uprawach, to z zasady nie powinni występować o pomoc na dopłaty uzupełniające. Stąd ta kontrola krzyżowa wykazała, że rolnicy – w obawie przed utratą dopłat uzupełniających – nie składali wniosków o pomoc z tytułu odszkodowań.

Jeszcze jedna sprawa. Ponieważ rolnicy mieli również możliwość skorzystania z pomocy z działania 126 z PROW, to raczej w takich przypadkach ubiegali się o pomoc z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, która dotyczyła dotacji odszkodowawczej na zakupy inwestycyjne. Wówczas nie składali wniosków o pomoc bieżącą, ponieważ w ramach tego działania, w ramach pomocy, to była tylko i wyłącznie pomoc bieżąca; pomoc ta nie mogła być wyższa niż wartość uszkodzonych upraw. Tak, że to był główny powód blokad.

Jeszcze oczywiście drobne kwoty, które blokowaliśmy, dotyczyły np. wprowadzenia inwestycji, które były planowane, a nie mogły być zrealizowane z powodu przedłużających się procedur przetargowych.

Mieliśmy też oszczędności. No, to trochę boli, ale były oszczędności w dopłatach do ubezpieczeń – dlatego, że rolnicy nie skorzystali z tej możliwości i nie wykupili preferencyjnych ubezpieczeń, nie kupili preferencyjnych polis. Dlatego też wszystkie możliwe środki, które były niezrealizowane, zablokowaliśmy po to, żeby można było utworzyć poprzez ministra finansów rezerwy na zobowiązania wymagane Skarbu Państwa. Dzięki temu wtedy nie obciążaliśmy budżetu państwa w formie zwiększania wydatków budżetowych, które byłyby potencjalnie zwracane do budżetu państwa. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję bardzo. Nie widzę żadnych uwag. W takim razie przejdziemy do zaopiniowania wykonania budżetu za okres od 1 stycznia do 31 grudnia.

Składam wniosek o pozytywne zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli.

Kto z państwa jest za przyjęciem takiego wniosku? Dziękuję.

Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Andrzej Kniaziowski:

Trzynastu posłów głosowało za wnioskiem, żaden nie był przeciw. Trzech posłów wstrzymało się od głosu.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję bardzo. Przyjęliśmy pozytywne zaopiniowanie sprawozdania dla Komisji Finansów Publicznych.

Przechodzimy do części drugiej posiedzenia: rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2013 r. w zakresie Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Czy ktoś chciał zabrać głos? Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu NIK Waldemar Wojnicz:

Dziękuję. Panie przewodniczący, jeżeli pan pozwoli, to chciałbym bardzo krótko przedstawić uzupełniającą informację o działalności Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Mój departament z Wysoką Komisją na bieżąco współpracuje, niemniej jednak chciałem poinformować, że NIK przekazała Sejmowi sprawozdanie ze swojej działalności w 2013 r.

Nawiązując do tego sprawozdania, chciałbym pokrótce poinformować, że przedmiotem badań kontrolnych mojego departamentu są, zgodnie ze statutem, przede wszystkim sprawy objęte takimi działami administracji rządowej, jak rolnictwo, rozwój wsi, rynki rolne, rybołówstwo, a także działania...

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Przepraszam, panie prezesie. Sekundkę. Bardzo proszę o uspokojenie rozmów. Naprawdę, to potrwa chwileczkę. Będzie jeszcze jedno głosowanie... Dwa głosowania. Jedno głosowanie odnośnie do przyjęcia, zaopiniowania raportu NIK, a drugie to wybór sprawozdawcy na posiedzenie Komisji finansów. Tutaj będę proponował pana posła Henryka Kowalczyka. Dobrze, panie pośle? Wyraża pan zgodę?

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo serdecznie dziękuję. Bardzo proszę o spokój. To naprawdę jeszcze tylko chwilka. Oddaję głos przedstawicielowi NIK.

Dyrektor departamentu NIK Waldemar Wojnicz:

Dziękuję, panie przewodniczący. Przedmiotem badań kontrolnych mojego departamentu była także działalność Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz rolniczych agencji wykonawczych.

Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi dysponuje aktualnie 30 etatami, z których obecnie obsadzonych jest 27 etatów. Kierownictwo departamentu liczy dwie osoby – tu chciałem poinformować, że kierownictwo zostało wyłonione zgodnie z nowymi wymogami w drodze konkursu – i to jestem ja, Waldemar Wojnicz, dyrektor departamentu, oraz pan dyrektor Grzegorz Brzostek, wicedyrektor departamentu, który przedstawiał analizę wykonania budżetu państwa. Ponadto, grupa pracowników nadzorujących i wykonujących czynności kontrolne liczy 23 osoby oraz pracują u nas dwie osoby z obsługi administracyjnej. Średni staż pracy kadry kontrolerskiej wynosi już 15 lat, a więc są to doświadczeni kontrolerzy.

Wysoka Komisjo. Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi w minionym 2013 roku zrealizował 11 kontroli, w tym 8 kontroli planowych oraz 3 kontrole doraźne. Niezależnie od kontroli przeprowadzanych przez Departament, delegatury NIK przeprowadziły 5 kontroli planowych oraz jedną kontrolę doraźną z zakresu właściwości kontrolnej Departamentu.

Jeśli chodzi o współpracę międzynarodową, to, stosownie do uzgodnień, Departament już od 10 lat współpracuje z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym w toku kontroli prowadzonych przez ten trybunał w Polsce. W minionym roku takich kontroli było 30, z tego 15 dotyczyło rolnictwa. Przyjęliśmy 10 lat temu zasadę współpracy, że asystujemy kontrolerom ETO oraz analizujemy wstępne ustalenia przekazywanych przez ETO projektów raportów specjalnych czy też końcowych.

Wysoka Komisjo. W zakresie współpracy z organami Sejmu pragnę podać, że przedstawiciele mojego departamentu uczestniczyli w minionym roku w 29 posiedzeniach Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Na 5 posiedzeniach omawialiśmy sprawy związane z kontrolami NIK. W miarę potrzeb wynikających z bieżących prac parlamentu, podejmowano także współpracę z innymi, właściwymi komisjami – czy to sejmowymi, czy też senackimi. W 2013 r. Departament zrealizował 3 kontrole, podjęte w związku z sugestiami organów Sejmu oraz zapytaniem i interpelacją poselskimi.

Ponadto chciałbym poinformować czy też przypomnieć, że na zlecenie sejmowej Komisji do Spraw Kontroli Państwowej delegatura NIK w Szczecinie koordynowała istotną, ważną kontrolę sprzedaży nieruchomości rolnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa przez oddziały terenowe Agencji Nieruchomości Rolnych w Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu.

W związku z planowaniem i przygotowaniem kontroli Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi organizuje – to jest pewne *novum* – panele ekspertów. Ostatnio zorganizowaliśmy taki panel, dotyczący problemów związanych ze stwierdzeniem w naszym kraju

obecności wirusa afrykańskiego pomoru świń. W panelach staramy się zapewnić udział jak najszerzej reprezentacji zainteresowanych środowisk.

W kontekście wypowiedzi pana posła Henryka Kowalczyka – zasygnalizowanych ryzyk, związanych z realizacją programu LEADER – chciałbym poinformować, że aktualnie prowadzimy dużą, koordynowaną kontrolę wykorzystania środków publicznych na wdrażanie lokalnych strategii rozwoju w ramach PROW 2007-2013. Informacje o wynikach tejże kontroli postaramy się Wysokiej Komisji przekazać na przełomie roku 2014 i 2015.

Odnosząc się do skarg i wniosków kierowanych do NIK w 2013 r., pragnę poinformować, że z ogólnej liczby blisko 7 tys. skarg sprawy dotyczące produkcji rolnej, rozwoju wsi i szeroko rozumianego rolnictwa podniesiono w 206 pismach. Skargi zostały rozpatrzone zgodnie z obowiązującą w NIK procedurą.

Uprzejmie proszę Wysoką Komisję o przyjęcie przedłożonego sprawozdania w zakresie działalności Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2013 r. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo serdecznie dziękuję. Czy są jakieś uwagi? Nie widzę. W takim razie przystąpimy do głosowania.

Proponuję pozytywne zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2013 r. w zakresie Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Kto z państwa jest za takim wnioskiem? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Andrzej Kniaziowski:

Piętnastu posłów głosowało za wnioskiem. Żaden poseł nie był przeciw. Żaden poseł nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo serdecznie dziękuję. Teraz przystąpimy do ostatniej części. Czy są inne zgłoszenia oprócz kandydatury pana posła Henryka Kowalczyka? Bardzo proszę. Nie widzę. Panie pośle, czy wyraża pan zgodę?

Posel Henryk Kowalczyk (PiS):

Tak. Wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo serdecznie dziękuję. Jeżeli nie ma innych zgłoszeń, to rozumiem, że wybór przyjmujemy przez aklamację.

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. A przepraszam, jeszcze chwileczkę.

Dyrektor departamentu NIK Waldemar Wojnicz:

Przepraszam, panie przewodniczący. Chciałem w imieniu własnym i departamentu serdecznie podziękować Wysokiej Komisji za wysoką ocenę naszej zeszłorocznej pracy. Dziękuję serdecznie.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie Komisji.